Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Petru Harmaniuc
Dosarul nr. 2a-188/25 (2-24031543-02-2a-20012025)

D E C I Z I E

19 martie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

Instanța de judecată compusă din:
Președintele completului, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Lucia Bagrin și Diana Corlăteanu

examinând în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de apel declarată de SRL „System Capital Management”, reprezentată de avocatul Denis Staruș,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 6 septembrie 2024, prin care a fost admisă parțial acțiunea,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ștefîrța Dumitru și Elena Ștefîrța, în nume propriu și în interesele copiilor minori, ***** împotriva SRL „System Capital Management” și SRL „Canonic Tur”, intervenienți accesorii SRL „Fly One”, Autoritatea Aeronautică Civilă și Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor cu privire la încasarea despăgubirilor pentru anularea zborului, întârzierea prelungită a zborului, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

A C O N S T A T A T:

Circumstanțele cauzei.

La 20 martie 2024, Stefîrța Dumitru și Ștefîrța Elena, în nume propriu și în interesele copiilor minori, ***** au formulat acțiune împotriva SRL „System Capital Management” și SRL „Canonic Tur”, intervenienți accesorii SRL „Fly One”, Autoritatea Aeronautică Civilă și Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor cu privire la încasarea despăgubirilor pentru anularea zborului, întârzierea prelungită a zborului, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că, la 13 ianuarie 2023, prin intermediul agenției de turism „Canonic Tur”, au contractat de la tur-operatorul SRL „System Capital Management” contra sumei de 1560 de euro, un pachet turistic complet, care includea servicii de cazare, transport, transfer, asigurare pentru perioada sejurului 8 – 14 iunie 2023 (6 nopți) în hotelul *****

Conform informației prezentate de tur-operator, serviciile de transport pe cale aeriană urmau a fi prestate prin intermediul rutei cu nr. 9U 719 Chișinău – Bodrum, în ziua de 8 iunie 2023, ora 00:05, iar cursa retur prin intermediul rutei cu nr. 9U720 Bodrum Chișinău, în ziua de 15 iunie 2023, ora 02:40.

Reclamanții au invocat că la 31 mai 2023, ora 10:47, au fost informați că cursa aeriană planificată pentru 8 iunie 2023, a fost anulată, fiind modificată cu o zi înainte, în data de 7 iunie 2023, ora 00:05, respectiv și cursa retur a fost modificată pentru ziua de 14 iunie 2023, ora 02:45. Din cauza că pentru ziua de 7 iunie 2023, reclamantul Stefîrța Dumitru urma să fie prezent la locul de muncă, au fost puși în situația de a accepta un alt sejur cu aceeași destinație în perioada 10 – 17 iunie 2023, achitând pe 5 iunie 2023, pentru încă o zi de sejur, echivalentul în lei a 195 EUR. În legătură cu aceasta, Stefîrța Dumitru a solicitat angajatorului încă două zile de concediu.

Conform tichetelor de călătorie, serviciile de transport urmau a fi prestate prin intermediul cursei aeriene F5 5441 operată de compania aeriană „FlyOne”, cu decolare din Aeroportul Internațional Chișinău pe 10 iunie 2023, ora 07:10, iar cursa retur urma a fi operată prin intermediul cursei F5 5442 pe 17 iunie 2023, ora 12:45.

Suplimentar, reclamanții au notat că la 9 iunie 2023, în jurul orei 18:00, după pregătirea bagajelor de călătorie, accesând portalul Aeroportului Internațional Chișinău, au constatat că cursa aeriană F5 5441 ce urma a fi operată de compania aeriană „FlyOne” a fost anulată, iar ulterior a fost reprogramată pentru 10 iunie 2023, ora 20:30. Cu toate acestea, nici operatorul turistic și nici compania aeriană nu au informat reclamanții despre reprogramarea cursei aeriene.

Astfel, pe 10 iunie 2023, aproximativ la ora 18:00, reclamanții s-au prezentat la Aeroportul Internațional Chișinău pentru a fi înregistrați la cursa aeriană F5 5441 ce urma să decoleze la ora 20:30. Aflându-se în incinta aeroportului, până la ora 20:30, nu a fost deschisă înregistrarea la cursa respectivă, dar nici după. Abia la ora 21:25, pe panoul de informare al aeroportului a fost afișată informația că cursa aeriană planificată pentru ora 20:30, va fi operată cu întârziere la 11 iunie 2023, ora 00:00. Cu toate acestea, nici cursa aeriană pentru 00:00, nu a fost operată, fără ca reclamanții să fie informați de reprezentanții tur-operatorului și/sau a companiei aeriene care se aflau în incinta aeroportului despre eventuala întârziere sau în genere anulare, fiind nevoiți în continuare să se afle în sala de așteptare a aeroportului cu doi copii minori care dormeau în brațe, deoarece sala de așteptare a aeroportului era arhiplină cu toți pasagerii cursei respective, care în marea lor majoritate de asemenea erau cu copiii minori, iar în cazul în care plecau de acolo, au fost avertizați de către angajatul companiei de turism că persistă riscul să rateze cursa respectivă, deoarece exista probabilitatea să fie operată în orice moment.

Reprezentanții companiei aeriene aflați în incinta aeroportului, la întrebările pasagerilor acordate referitor la cursa F5 5441, au invocat că ei sunt obligați să-și onoreze obligațiile doar față de pasagerii care au contractat bilete de călătorie pentru cursele regulate și care se operau în acel moment cu mici întârzieri de până la două ore, iar față de ei, compania aeriană nu are nici o obligație, deoarece ei nu au achitat nimic, iar toate pretențiile să le înainteze tur-operatorului care a închiriat nava și doar la ei să ceară informațiile.

Doar pe 11 iunie 2023, ora 01:00, la apelurile telefonice ale reclamanților, aceștia au fost informați de către reprezentanții agenției de turism că și de această dată, cursa F5 5441 a fost anulată, urmând a fi operată aproximativ la ora 11:00, de către o altă companie aeriană. Astfel, doar după ora 01:00, reclamanții au dispus de posibilitatea de a se deplasa la domiciliu, după care, la ora 09:00, au revenit la aeroport, ca într-un final, cursa aeriană să fie executată de către o altă companie aeriană în data de 11 iunie 2023, ora 11:40.

Având în vedere că distanța ortodromică dintre aerodromurile Chișinău – Milas – Bodrum, este mai mică de 1500 km, iar anularea și în consecință întârzierea celor trei zboruri a depășit fiecare două ore, speței respective îi sunt aplicabile prevederile pct. 16 lit. a) din Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, deoarece motivul întârzierii nu reprezintă o circumstanță de forță majoră care ar fi fost imprevizibilă pentru operatorul aerian.

Din aceste motive, reclamanții au specificat că la 12 iulie 2023, ora 18:05, prin intermediul poștei electronice au expediat în adresa pârâților și a intervenienților accesorii câte o pretenție prin care au solicitat achitarea compensațiilor și a prejudiciului moral, însă, până la data depunerii acțiunii, pretențiile nu au fost satisfăcute.

În discuțiile private cu reprezentanții SRL „System Capital Management”, aceștia au informat reclamanții că întârzierile și anulările zborurilor sunt imputabile în exclusivitate companiei aeriene „FlyOne”, respectiv, doar aceasta urmează să acorde compensațiile solicitate.

În opinia reclamanților, aceste argumente sunt neîntemeiate, pe motiv că „FlyOne” ar fi fost responsabilă de achitarea compensației doar dacă biletele de călătorie ar fi fost procurate prin intermediul pârâților, iar ultimii ar fi figurat doar în calitate de intermediari între pasageri și compania aeriană.

Cu toate acestea, în speță, biletele de călătorie nu au fost procurate prin intermediul pârâților, dar a fost achiziționat de la aceștia un pachet turistic complet, care includea: servicii complete de cazare în regim „All-inclusive”; asigurarea medicală de călătorie; serviciile de transport, care includeau două servicii de transport diferite: pe cale aeriană și pe cale terestră. Pachetul turistic respectiv a fost procurat de la un singur punct de distribuție în cadrul aceluiași proces de

rezervare. Astfel, pachetul turistic, care includea și serviciile de transport, au fost oferite și facturate la un preț forfetar sau total, pentru care s-a achitat echivalentul sumei de 1560 EUR.

Conform Codului civil și Legii cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, SRL „System Capital Management" are calitatea de organizator în sensul Codului Civil și, respectiv, de tur-operator în sensul Legii nr. 352, iar SRL „Canonic-Tur" are calitatea de intermediar de pachete de servicii de călătorie și, respectiv, de agenție de turism, or, contractul a fost încheiat nemijlocit cu aceasta, care a încasat integral suma achitată.

Reieșind din specificul raportului juridic instituit între părți, SRL „Canonic-Tur" care a încheiat nemijlocit contractul care a stat la baza apariției litigiului și a încasat în cuantum deplin plata pentru întregul pachet turistic care includea și serviciile de transport, este asimilat unui agent economic care și-a asumat obligația de a organiza consumatorului călătoria, iar reclamanții sunt asimilați unor consumatori, care au procurat un pachet de servicii de turism complete, care includea și serviciile de călătorie de la agenția de turism respectivă.

Prin urmare, reclamanții au evidențiat că unicul responsabil în speță este SRL „System Capital Management", care a format pachetul turistic integral și a contractat compania aeriană, iar în cazul imposibilității atragerii acestuia la plata despăgubirilor solicitate, acestea urmează a fi asumate de către SRL „CanonicTur", prin intermediul căreia reclamanții au intrat în raporturi contractuale cu prima.

În aceste condiții, ținând cont de faptul că a fost epuizată calea extrajudiciară de soluționare a litigiului și având în vedere lipsa diligenței pârâților de a achita prețul compensațiilor solicitate**,** reclamanții Stefîrța Dumitru și Ștefîrța Elena, în nume propriu și în interesele copiilor minori, ***** au promovat în justiție prezenta acțiune, solicitând în final: încasarea în mod solidar din contul pârâților SRL „System Capital Management" și SRL „Canonic Tur" în beneficiul lor a sumei de 3000 EUR, formată din: compensația în mărime de 250 de euro pentru fiecare pasager, prevăzută de pct. 18 lit. a) din Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, pentru anularea zborului F5 5441 planificat pentru 10 iunie 2023 ora 7:10 și amânat pentru 10 iunie 2023 ora 20:30; întârzierea prelungită a zborului nr. 5F 5441 planificat pentru 10 iunie 2023, ora 20:30 și amânat pentru 11 iunie 2023 ora 00:00; anularea zborului F5 5441 planificat pentru ziua de 11 iunie 2023, ora 00:00 și amânat pentru 11 iunie 2023, ora 11:30; încasarea sumei de 15 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Poziţia instanţei de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 6 septembrie 2024, a fost admisă acțiunea depusă de Stefîrța Dumitru și Ștefîrța Elena, în nume propriu

și în interesele copiilor minori, *****. S-a încasat în mod solidar de la SRL „System Capital Management” și SRL „Canonic Tur” în beneficiul lui Stefîrța Dumitru, Ștefîrța Elena, ***** sumele a câte: 250 de euro pentru fiecare, sau echivalentul în valută națională conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii cu titlu de compensare pentru anularea zborului F5 5441 preconizat pentru 10 iunie 2023, ora 07:10 și amânat pentru 10 iunie 2023, ora 20:30 pe ruta Chișinău-Bodrum; 250 de euro pentru fiecare, sau echivalentul în valută națională conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii cu titlu de compensare pentru întârzierea prelungită a zborului F5 5441 preconizat pentru 10 iunie 2023, ora 20:30 și amânat pentru 11 iunie 2023, ora 00:00 pe ruta Chișinău-Bodrum; 250 de euro pentru fiecare, sau echivalentul în valută națională conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii cu titlu de compensare pentru anularea zborului F5 5441 preconizat pentru 11 iunie 2023, ora 00:00 și amânat pentru 11 iunie 2023, ora 11:30 pe ruta Chișinău-Bodrum, iar în total suma de 3 000 de euro, sau echivalentul în valută națională conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii cu titlu de despăgubiri, precum și suma de 15 000 de lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral.

Solicitarea apelantului şi termenul de declarare a apelului.

Invocând dezacordul cu hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 6 septembrie 2024, SRL „System Capital Management”, reprezentată de avocatul Denis Staruș, la 1 octombrie 2024 a declarat apel motivat împotriva acesteia, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea depusă de Stefîrța Dumitru și Ștefîrța Elena, în nume propriu și în interesele copiilor minori, ***** să fie respinsă. Suplimentar, a solicitat încasarea în mod solidar de la Ștefîrța Dumitru și Ștefîrța Elena în beneficiul SRL „System Capital Management” a cheltuielilor de judecată, sub forma taxei de stat, pentru achitarea cererii de apel în sumă de 2 164,83 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 4 000 de lei.

Deși, SRL „System Capital Management”, reprezentată de avocatul Denis Staruș, a declarat apel motivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 6 septembrie 2024, la 1 octombrie 2024, **solicitând** admiterea cererii de apel, **casarea integrală** a hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea depusă de Stefîrța Dumitru și Ștefîrța Elena, în nume propriu și în interesele copiilor minori, *****, să fie respinsă, **în esență din motivarea și conținutul cererii de apel rezultă că,** SRL „System Capital Management” contestă hotărârea doar în partea în care o vizează pe aceasta nu și în partea referitoare la SRL „Canonic Tur”.

În aceste condiții, ținând cont de limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, Curtea de Apel Centru va analiza, în cadrul „limitelor

judecării apelului”, în ce măsură trebuie să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate de SRL „System Capital Management”.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acord cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii, evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În speță s-a stabilit că, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 6 septembrie 2024 (f.d.78), iar cererea de apel motivată a fost depusă la 1 octombrie 2024 (f.d.84), corespunzător se deduce că apelanta a respectat termenul legal de 30 zile de declarare a apelului.

Argumentele părților.

În susținerea cererii de apel, reprezentantul apelantei SRL ,,System Capital Management” a invocat că, intimații – reclamanți Stefîrța Dumitru și Ștefîrța Elena, în nume propriu și în interesele copiilor minori, ***** nu pot pretinde de la apelantă încasarea compensației în mărime de 250 EUR pentru fiecare, ca rezultat al anulării / întârzierii zborurilor, întrucât potrivit materialelor cauzei, SRL ,,System Capital Management” este o companie care activează în domeniul turismului, neavând calitatea de operator aerian în sensul pct. 8 din Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836/2012, act normativ în baza căruia reclamanții solicită compensațiile.

În continuare, apelanta a menționat următoarele critici relevante la adresa hotărârii, și anume, SRL ,,System Capital Management” nu poate fi ținută responsabilă pentru anularea sau întârzierea curselor aeriene indicate în cererea de chemare în judecată, întrucât nu are atribuții în operarea zborurilor respective. Biletele de avion anexate la dosar îndeplinesc condițiile necesare unui contract de transport, fiind clar indicate părțile contractante, obiectul și data executării prestației. Compania aeriană „Fly One” SRL, în calitate de transportator este cea care nu și-a executat cu diligență obligațiile contractuale, fiind astfel parte responsabilă pentru prejudiciile invocate de reclamanți.

Conform art.774–776 ale Codului civil, obligațiile contractuale trebuie executate corect, cu bună credință, la locul și termenul stabilit, ceea ce nu s-a întâmplat în speță din partea transportatorului SRL „Fly One”.

Prin urmare, instanța de fond a dispus în mod greșit încasarea sumelor de 250 de euro pentru fiecare reclamant din contul SRL ,,System Capital Management”, deși această societate nu este persoana care, potrivit legii, poate fi trasă la

răspundere pentru prejudiciul invocat de reclamanți (respectiv, întârzierea și anularea zborurilor).

În cazul de față, reclamanții au solicitat compensații pentru zboruri întârziate/anulate, iar vinovatul direct (și legal) de aceste fapte este operatorul de transport – compania aeriană „Fly One" SRL.

Or, SRL „System Capital Management" fiind o agenție de turism, nu operează zboruri și nu poate fi trasă la răspundere pentru deciziile, întârzierile sau anulările efectuate de compania aeriană.

Astfel, acțiunea ar fi trebuit formulată împotriva transportatorului – compania aeriană „Fly One" SRL, care este direct responsabilă pentru neexecutarea obligațiilor din contractul de transport aerian și nu împotriva agenției de turism SRL „System Capital Management".

Cu atât mai mult că, conform Regulamentului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836/2012, obligația de compensare pentru anularea sau întârzierea zborurilor revine operatorului aerian și nu companiei de turism (f.d.84-89).

Prin referința depusă la 4 februarie 2025, compania aeriană „Fly One" SRL a solicitat respingerea apelului declarat de SRL „System Capital Management" cu menținerea fără modificări a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 6 septembrie 2024.

Prin referința depusă la 13 martie 2025, Stefîrța Dumitru a solicitat respingerea apelului declarat de SRL „System Capital Management", cu menținerea hotărârii primei instanțe, pe care o consideră legală și întemeiată indicând că, motivele expuse în cererea de apel sînt declarative și fără suport probator.

Limitele judecării apelului.

În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

Colegiul judiciar reține că deși SRL „System Capital Management”, reprezentată de avocatul Denis Staruș, a declarat apel motivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 6 septembrie 2024, **solicitând casarea integrală a hotărârii instanței de fond** și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea formulată de Stefîrța Dumitru și Ștefîrța Elena, în nume propriu și în interesele copiilor minori să fie respinsă ca neîntemeiată, **totuși din conținutul cererii de apel** rezultă în mod clar că motivele invocate și **critica adusă vizează exclusiv hotărârea fondului în partea în care se referă la** SRL „System Capital Management”, fără a contesta în vreun mod dispozițiile ce privesc co-pârâta SRL „Canonic Tur”.

În aceste condiții, Curtea de Apel Centru urmează să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate doar în partea în care o vizează pe apelanta SRL „System Capital Management”, fără a analiza ori modifica dispozițiile privind SRL „Canonic Tur”, întrucât acestea nu au fost contestate și nu intră în sfera de examinare a instanței de apel în prezenta cauză.

Respectiv, având în vedere că apelul este un mijloc procesual destinat contestării hotărârii instanței de fond doar în măsura în care partea apelantă se consideră prejudiciată de aceasta, prezenta cauză urmează a fi examinată sub aspectul legalității și temeiniciei hotărârii în partea care o vizează doar pe SRL „System Capital Management”.

Or, la caz, SRL „System Capital Management” a contestat hotărârea în partea în care o privește, fără a aduce argumente sau cereri în privința SRL „Canonic Tur”, ceea ce denotă că Curtea de Apel Centru nu este obligată să analizeze aspectele care țin de SRL „Canonic Tur”, ci doar acelea care vizează SRL „System Capital Management”.

Prin urmare, la examinarea apelului declarat de SRL „System Capital Management”, Curtea de Apel Centru nu poate extinde analiza și asupra altor părți ale hotărârii care nu au fost contestate, întrucât acest lucru ar depăși limitele cererii de apel. La rândul său, orice decizie care ar modifica hotărârea în privința SRL „Canonic Tur” ar fi un exces de putere și ar încălca principiul legalității.

Aprecierea instanței de apel.

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor formulate în cererea de apel și a observațiilor aferente invocate în referințe, în contextul prevederilor legislației în vigoare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru consideră că, apelul formulat de SRL „System Capital Management”, reprezentată de avocatul Denis Staruș este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea hotărârii primei instanțe **în partea încasării în mod solidar** de la SRL „System Capital Management” în beneficiul lui Ștefîrța Dumitru, Ștefîrța Elena, Mirela Ștefîrța și Ștefîrța Ilinca a sumei de 3 000 euro, cu titlu de compensații pentru anularea și întârzierea

zborurilor, precum și a sumei de 15 000 lei cu titlu de prejudiciu moral **și în această parte se emite o nouă hotărâre**, prin care **acțiunea formulată de** Stefîrța Dumitru și Ștefîrța Elena, în nume propriu și în interesele copiilor minori, ***** **împotriva SRL „System Capital Management”** se respinge, în rest, cu menținerea hotărârii.

În motivarea concluziei enunţate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 385 lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emițând o nouă hotărâre.

După cum denotă actele cauzei, la 13 ianuarie 2023, între SRL „Canonic-Tur” și Stefîrța Dumitru și Ștefîrța Elena, în nume propriu și în interesele copiilor minori, ***** a fost încheiat comanda-precontractul nr. 39 privind prestarea serviciilor turistice și întocmirea contractului turistic, conform condițiilor căruia, SRL „Canonic-Tur” și-a asumat obligația de a pune la dispoziția clienților un pachet turistic în Turcia, Hotel „Maxeria Blue Didyma 5*”, care conținea următoarele servicii: cazare la hotel Maxeria Blue Didyma, Ultra All-Inclusive, transport, transfer, asigurare medicală, pentru perioada 8 – 14 iunie 2023 (f.d.20).

Conform contractului încheiat, serviciile de transport pe cale aeriană urmau a fi prestate inițial prin intermediul rutei cu nr. 9U 719 Chișinău – Bodrum, în ziua de 8 iunie 2023, ora 00:05, iar cursa retur prin intermediul rutei cu nr. 9U720 Bodrum – Chișinău, în ziua de 15 iunie 2023, ora 02:40.

În accepțiunea art. 123 alin. (6) Cod de procedură civilă, faptele invocate de una din părţi nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

Sub acest aspect, Colegiul judiciar a constatat că, la 31 mai 2023 intimatul – reclamant Stefîrța Dumitru a fost informat despre anularea cursei aeriene inițial planificate pentru data de 8 iunie 2023 și din 15 iunie 2023.

Este cert că, Ștefîrța Dumitru a acceptat propunerea agenției de turism „Canonic-Tur” SRL de a schimba data zborului tur: Chişinău – Bodrum pentru data de 10 iunie 2023, ora 07:10 și retur Bodrum - Chişinău pentru data de 17 iunie 2023, ora 12:45.

Prin intermediul companiei turistice, intimații – reclamanți Stefîrța Dumitru și Ștefîrța Elena, în nume propriu și în interesele copiilor minori au procurat de la SRL „Fly One” opt bilete de călătorie cu avionul pentru cursele: tur Chişinău – Bodrum din data de 10 iunie 2023 (*****), ora de decolare 07:10 (4 bilete), precum şi retur Bodrum - Chişinău din 17 iunie 2023 (*****), ora de decolare 12:45 (4 bilete) (f.d.25-28).

La 9 iunie 2023, accesând portalul Aeroportului Internațional Chișinău, intimatul-reclamant Stefîrța Dumitru a observat că, zborul 5F 5441, care urma să fie operat de compania aeriană „Fly One” SRL pe 10 iunie 2023, la ora 07:10, a fost anulat și reprogramat pentru aceeași zi, 10 iunie 2023, la ora 20:30.

La 10 iunie 2023, reclamanții s-au prezentat la Aeroportul Internațional Chișinău pentru a se înregistra la cursa aeriană 5F 5441, programată să decoleze la ora 20:30 și la ora 21:25, pe panoul informativ al aeroportului a fost afișată informația potrivit căreia zborul planificat pentru ora 20:30, va fi operat la ora 00:00.

La 11 iunie 2023, ora 01:02, reprezentanții agenției de turism „Canonic-Tur" SRL au contactat telefonic pasagerii pentru a-i informa despre anularea cursei aeriene operate de compania „Fly One" SRL. Pasagerii au fost informați că zborul către Turcia va fi operat de o altă companie aeriană, „Turkish Airlines", în data de 11 iunie 2023, ora 11:40 (f.d.34).

Pârâtul SRL „System Capital Management" și intervenientul accesoriu, Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, nu au contestat și nici nu au negat faptele prezentate de reclamanți, pe când, aceștia au susținut, în referințele depuse la 14 mai 2024 și respectiv la 20 mai 2024, că despăgubirile pentru anularea zborului, întârzierea prelungită a zborului ar trebui să fie încasate din contul operatorului aerian și nu din contul agenției de turism sau al altor entități implicate. (f.d. 57-59, 65-67)

Invocând lezarea drepturilor lor, la 12 iulie 2023, reclamanții Stefîrța Dumitru și Ștefîrța Elena au depus cerere prealabilă către SRL „System Capital Management" și pentru informare către SRL „Canonic Tur", SRL „Fly One", Autoritatea Aeronautică Civilă și Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, prin care au solicitat achitarea sumei de 3 000 de euro, formată din compensația în mărime de 250 de euro pentru fiecare pasager, prevăzută de pct. 18 lit. a) din Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, pentru anularea zborului F5 5441 planificat pentru 10 iunie 2023 ora 7:10 și amânat pentru 10 iunie 2023 ora 20:30; întârzierea prelungită a zborului nr. 5F 5441 planificat pentru 10 iunie 2023, ora 20:30 și amânat pentru 11 iunie 2023 ora 00:00; anularea zborului F5 5441 planificat pentru ziua de 11 iunie 2023, ora 00:00 și amânat pentru 11 iunie 2023, ora 11:30 și achitarea sumei de 15 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral (f.d.37-41).

Prin răspunsul SRL „Canonic Tur" din 20 iulie 2023, intimații – reclamanți au fost informați că reținerea zborului nu-i poate fi imputată agenției de turism, deoarece contractul cu compania aeriană „Fly One" SRL a fost încheiat cu tur-operatorul SRL „System Capital Management". (f.d.42)

Prin răspunsul companiei aeriene „Fly One" SRL nr. 2162 din 14 decembrie 2023, intimații – reclamanți au fost informați că rutele Chișinău-Antalya-Chișinău sunt curse charter operate în favoarea unui agent economic, iar biletele au fost

eliberate în contextul achiziționării unui pachet de servicii turistice de la operator turistic. Compania aeriană a relevat că în baza prevederilor Regulilor Generale de transportare a pasagerilor companiei „Fly One” și a Instrucțiunilor de ordin intern privind compensarea pasagerilor „Fly One” și a faptului că petiționarii au călătorit în baza unui pachet de servicii turistice urmează să se adreseze operatorului turistic pentru a cere despăgubiri. (f.d.46)

Constatând lipsa diligenței pârâților SRL „System Capital Management” și SRL „Canonic Tur” de a achita prețul compensațiilor solicitate, intimații – reclamanți au promovat în justiție prezenta acțiune cu privire la încasarea despăgubirilor pentru anularea zborului, întârzierea prelungită a zborului, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d.2-13)

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanţă analizând acțiunea reclamantului în raport cu circumstanțele de fapt şi de drept pe care și-a întemeiat pretențiile, precum şi toate probele prezentate de acesta pe parcursul examinării cauzei în coroborare cu cele anexate de SRL „System Capital Management”, luate în ansamblu, având în vedere legătura dintre acestea și suficiența lor pentru soluționarea cauzei, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, pe care a admis-o integral.

La acest segment, Colegiul judiciar reține că ajungând la concluzia temeiniciei acțiunii depuse de către Stefîrța Dumitru și Ștefîrța Elena, în nume propriu și în interesele copiilor minori, *****, prima instanță a constatat faptul că turoperatorul SRL „System Capital Management” a pus la dispoziția reclamanților prin intermediul agenției de turism Canonic Tur” SRL un pachet turistic care cuprindea mai multe servicii, printre care: cazare, asigurare medicală și transport (transport pe cale aeriană spre cel mai apropiat aeroport de locul cazării și transport terestru de la aeroport spre locul cazării).

Astfel, având în vedere că SRL „System Capital Management” a încheiat un contract de transport cu compania aeriană „Fly One” SRL și a furnizat biletele de avion reclamanților prin agenția „Canonic Tur” SRL, instanța a considerat că SRL „System Capital Management” este responsabilă ca organizator al călătoriei turistice, iar „Canonic Tur” SRL are calitatea de agenție de turism.

În continuare, ținând cont de faptul că zborurile programate pentru 10 și 11 iunie 2023 au fost anulate din motive necunoscute și nejustificate, ce nu pot fi imputate reclamanților, prima instanță a dispus ca suma de 3 000 de euro, precum și prejudiciul moral în sumă de 15 000 de lei, să fie încasată în mod solidar de la SRL „System Capital Management” și SRL „Canonic Tur”, în beneficiul reclamanților.

Or, anume pârâții sunt responsabili pentru neexecutarea corespunzătoare a obligațiilor asumate în baza contractului de servicii turistice din 13 ianuarie 2023.

Colegiul judiciar reține că, hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 6 septembrie 2024, a fost contestată de SRL „System Capital Management” doar în partea care o vizează, conform motivării prezentate în capitolul „Limitele judecării apelului”. Astfel, în conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă, prezenta cauza urmează a fi examinată exclusiv sub aspectul legalității și temeiniciei hotărârii în partea menționată.

Verificând argumentele formulate în cererea de apel, coroborate cu probele din dosar și cu prevederile legislației aplicabile care reglementează raportul juridic dintre părți, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru **consideră că criticile sunt întemeiate** și ajunge la concluzia că soluția dată de prima instanță **în partea contestată** este greșită, fapt ce rezultă din nedeterminarea corectă a naturii juridice a litigiului, un aspect esențial care presupune clarificarea completă și precisă a situației de fapt în toate aspectele sale. De asemenea, concluziile instanței de fond sunt bazate pe aprecieri fără a analiza în detaliu esența litigiului în cauză.

Pentru început, Colegiul judiciar consideră necesar de a sublinia că acțiunea civilă reprezintă ansamblul mijloacelor procesuale reglementate și garantate pentru protejarea unui drept subiectiv presupus încălcat sau contestat, prin intermediul instanței de judecată, conform ordinii legale stabilite. Acțiunea civilă cuprinde trei elemente interdependente: obiectul, temeiul și părțile.

În acest context, obiectul acțiunii civile îl reprezintă pretențiile reclamantului adresate instanței de judecată în scopul protejării propriilor drepturi, pretenții ce derivă din raportul material-litigios, iar instanța are obligația de a se pronunța asupra acestora prin hotărâre.

Prin urmare, instanța de judecată trebuie să acorde o atenție deosebită determinării raportului material-litigios dintre părți pentru a stabili corect specificul obiectului acțiunii civile și temeiul acesteia. Astfel, instanța va stabili obiectul probațiunii, adică faptele juridice care susțin pretențiile și obiecțiile părților, iar fără o clarificare completă a acestora, soluționarea justă a litigiului ar fi imposibilă.

În contextul circumstanțelor cauzei, Colegiul judiciar constată că intimații – reclamanți Stefîrța Dumitru și Ștefîrța Elena, în nume propriu și în interesele copiilor minori, *****, **înaintând prezenta acțiune**, **au solicitat** instanței de judecată **prin prisma** art. 1592 alin.(1)-(3), 1593, 1603 alin.(1) și1608 ale Codului civil **în coroborare cu** capitolul IV și V din Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836/2012 care stabilește că, compensația pentru întârzierea zborului urmează a fi achitată de operatorul aerian, încasarea despăgubirilor pentru anularea zborului, întârzierea prelungită a zborului, precum și repararea prejudiciului moral. (f.d.2-13)

În acest sens, se observă că, din analiza materialelor cauzei și, în mod special, a cererii de chemare în judecată și a cererii prealabile, **rezultă că reclamanții au solicitat instanței să dispună** încasarea în mod solidar din contul pârâților SRL „System Capital Management” și SRL „Canonic Tur” a sumei de 3000 EUR, compusă din compensația de 250 EUR pentru fiecare pasager, **conform pct. 18 lit. a) din Regulamentul menționat**, pentru următoarele situații: anularea zborului 5F 5441, programat pentru 10 iunie 2023 la ora 7:10, și reprogramat pentru 10 iunie 2023 la ora 20:30; întârzierea zborului 5F 5441, programat pentru 10 iunie 2023 la ora 20:30 și amânat pentru 11 iunie 2023 la ora 00:00; anularea zborului 5F 5441, programat pentru 11 iunie 2023 la ora 00:00 și amânat pentru 11 iunie 2023 la ora 11:30. (f.d. 2-13, 37-41)

În aceste condiții, **în limitele apelului declarat,** instanța de apel este chemată să verifice dacă, în mod corect, prima instanță a reținut răspunderea solidară a apelantei în raport cu prejudiciile invocate de reclamanți, în contextul obligațiilor derivate din contractul de servicii turistice și în corelare cu dispozițiile Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836/2012.

În situația de față, Colegiul judiciar reține că, analiza juridică a pretențiilor formulate de reclamanți impune o distincție esențială între două regimuri juridice diferite, care, deși se pot intersecta în contextul unei călătorii turistice, au natură, finalitate și condiții de aplicare distincte.

Prin urmare, Colegiul judiciar relevă că, pentru a asigura o soluționare corectă și legală a prezentei cauze, se impune determinarea regimului juridic aplicabil în funcție de natura concretă a obligațiilor asumate și a prejudiciilor pretins suferite de reclamanți.

În acest sens, este necesară o delimitare clară între, pe de o parte, prejudiciile care derivă din executarea sau neexecutarea contractului turistic — reglementate de Codul civil (art. 1592, 1593, 1603 și 1608), și pe de altă parte, compensațiile acordate pentru întârzierea sau anularea zborurilor, care intră sub incidența reglementărilor speciale prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 836/2012 privind compensarea și asistența pasagerilor.

Astfel, în baza dispozițiilor Codului civil, în special art. 1592–1608, în cazul unui contract de servicii turistice, organizatorul este responsabil pentru executarea tuturor serviciilor cuprinse în pachetul turistic, inclusiv a celor de transport, cazare sau asigurare. În baza acestor dispoziții, organizatorul poate fi tras la răspundere pentru **neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor contractuale** asumate în raport cu turistul – inclusiv pentru prejudiciile patrimoniale sau morale suferite în acest context.

Pe de altă parte, Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836/2012 reglementează un **regim special de protecție a pasagerilor aerieni**, aplicabil **direct în relația pasager – operator aerian**. Acest act normativ prevede condițiile în care pasagerii au dreptul la **compensații fixe** în cazul anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, refuzului la îmbarcare, precum și drepturile lor la asistență și informare. Compensațiile stabilite de acest regulament nu sunt condiționate de existența unui raport contractual direct între pasager și operatorul aerian, fiind impuse de lege în mod imperativ operatorului în calitatea sa de **transportator efectiv.**

În speță, deși reclamanții invocă în mod formal că prejudiciile invocate decurg din executarea unui contract turistic – ceea ce ar atrage răspunderea organizatorului în temeiul Codului civil – **analiza conținutului concret al cererii de chemare în judecată relevă că obiectul real al pretențiilor** îl constituie compensațiile fixe reglementate de Hotărârea Guvernului nr. 836/2012.

Prin urmare, Colegiul judiciar reține că, deși reclamanții au invocat o răspundere generală a organizatorului turistic pentru prejudiciile suferite, în esență aceștia urmăresc obținerea unor compensații reglementate special de Hotărârea Guvernului nr. 836/2012, care nu pot fi imputate tur-operatorului, ci doar operatorului aerian, sub rezerva condițiilor prevăzute de Regulament.

Or, aceste compensații sunt strict atribuite în sarcina operatorului aerian, fiind prevăzute exclusiv pentru situațiile de refuz la îmbarcare, anulare sau întârziere prelungită a zborului, iar singurul subiect de drept care poate fi ținut răspunzător în acest sens este operatorul aerian, și nu organizatorul turistic.

În susținerea poziției enunțate, Colegiul judiciar reține prevederile pct. 8 din Regulamentul privind compensarea şi asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare şi anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 836/2012, **care oferă o delimitare clară a calităților juridice relevante: operator aerian** este persoana fizică sau juridică ce exploatează aeronavele în scop comercial sau oferă astfel de servicii; **operator aerian efectiv** este cel care efectuează zborul în temeiul unui contract cu pasagerul sau în numele unei alte entități contractante; iar **tur-operatorul** este un agent economic, altul decât operatorul aerian, autorizat să creeze și să comercializeze pachete turistice.

Totodată, potrivit pct. 12 lit. c) din același Regulament, în caz de anulare a zborului, pasagerii au dreptul să primească o compensație **direct de la operatorul aerian,** conform celor prevăzute la Capitolul V.

La rândul său, conform pct. 16 lit. a) și pct. 17, în situațiile în care operatorul aerian anticipează o întârziere a zborului mai mare de două ore – pentru zboruri de până la 1500 km – se activează dreptul pasagerilor la compensație, în temeiul aceluiași capitol.

Iar, Capitolul V din Regulament, în special pct. 18 lit. a), prevede că, în astfel de cazuri, pasagerii au dreptul la o compensație fixă în valoare de **250 de euro** pentru zborurile ce acoperă o distanță de cel mult 1500 kilometri.

Colegiul judiciar constată că instanța de fond nu a ținut cont de aceste prevederi legale şi neîntemeiat a extins răspunderea apelantei în privința obligațiilor ce incumbă, în mod exclusiv, operatorului aerian SRL „Fly One".

Or, regimul juridic instituit prin Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836/2012 stabilește clar că responsabilitatea privind plata acestor compensații revine exclusiv **operatorului aerian**, iar nu organizatorului turistic.

În astfel de circumstanțe, Colegiul judiciar consideră că, argumentele invocate de către apelanta SRL „System Capital Management" în cererea de apel cu privire la faptul că instanța de fond în mod greșit a dispus încasarea din contul său în beneficiul reclamanților a sumei de 3000 de euro cu titlu de despăgubire pentru anularea zborului/întârzierea prelungită a zborului sunt întemeiate şi urmează a fi admise, or, apelanta SRL „System Capital Management" nu poate fi ținută responsabilă pentru anularea sau întârzierea curselor aeriene, întrucât nu are atribuții în operarea zborurilor respective.

În același timp, Colegiul menționează că, în acest caz, aplicarea corectă a normelor legale implică referirea la cadrul juridic specific privind compensațiile pentru transportul aerian, iar răspunderea nu poate fi imputată tur-operatorului, în absența unei dispoziții exprese care să prevadă o astfel de obligație.

Or, deși intimații – reclamanți și-au întemeiat acțiunea pe raportul juridic născut din contractul turistic, **în esență, pretențiile vizează compensații specifice regimului juridic aplicabil în materia transportului aerian de pasageri** – respectiv, compensațiile reglementate prin Hotărârea Guvernului nr. 836/2012, a căror suportare incumbă exclusiv companiei aeriene care a operat (sau a omis să opereze) zborurile programate.

Respectiv, organizatorul turistic nu poate fi obligat la plata compensațiilor prevăzute de legislația privind transportul aerian, întrucât nu este parte în raportul juridic de transport și nu are calitatea de operator aerian, în sensul regulamentului.

Aici, Colegiul judiciar relevă că chiar dacă prejudiciul suferit de intimații – reclamanți a survenit în contextul executării unui contract turistic, **natura pretențiilor deduse judecății** – compensațiile prevăzute pentru întârzierea și anularea zborurilor – atrage aplicarea exclusivă a Hotărârii Guvernului nr. 836/2012, și, implicit, **angajarea răspunderii operatorului aerian**, nu a organizatorului turistic.

Aceasta deoarece aceste compensații – potrivit pct. 18 lit. a) din Regulament – constituie o **formă de răspundere obiectivă și directă a operatorului aerian**, fiind declanșate automat în situațiile prevăzute de actul normativ, indiferent de

existența unui contract de servicii turistice și fără a fi condiționate de culpa transportatorului.

Prin urmare, având în vedere **natura juridică a pretențiilor deduse judecății**, și anume drepturi izvorâte din legislația specială privind transportul aerian, acestea **nu pot fi imputate organizatorului turistic**, respectiv SRL „System Capital Management", care, deși a contractat serviciile de transport în cadrul pachetului oferit reclamanților, **nu are calitatea de operator aerian și nu este destinatarul obligațiilor instituite de Hotărârea Guvernului nr. 836/2012**.

În dezacord cu opinia primei instanțe, Colegiul judiciar reține că dispozițiile Codului civil și cele ale Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor **nu se exclud reciproc și nu se află într-un raport de ierarhie**, **ci într-un raport de specialitate și aplicabilitate complementară, în funcție de natura juridică a prejudiciului invocat.**

Astfel, este necesar să se distingă între prejudiciile ce derivă din neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a unui contract turistic, care atrag aplicarea normelor generale din Codul civil (art. 1592, 1593, 1603 și 1608), inclusiv pentru repararea prejudiciilor patrimoniale și morale și compensațiile tarifare fixe pentru refuzul la îmbarcare, întârzierea sau anularea zborurilor, care sunt guvernate de un regim juridic special, instituit prin Hotărârea Guvernului nr. 836/2012.

Această din urmă categorie de compensații nu presupune dovedirea unui prejudiciu concret, fiind reglementată ca măsură standardizată de protecție a pasagerilor aerieni. În acest sens, Regulamentul are caracter de *lex specialis* față de dispozițiile generale ale Codului civil și este aplicabil direct și cu prioritate în ceea ce privește compensațiile pentru întârziere sau anulare, fără a fi necesară dovedirea culpei sau prejudiciului în sensul clasic.

Mai mult, Regulamentul stabilește expres că, persoana obligată la plata compensației este operatorul aerian efectiv, și nu tur-operatorul sau agenția de turism. Aplicarea dispozițiilor Codului civil în această materie ar echivala cu extinderea nejustificată a răspunderii unui alt subiect de drept, în afara cadrului stabilit de norma specială.

Respectiv, Colegiul apreciază că în ceea ce privește compensațiile pentru întârziere și anulare, normele prevăzute în Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 836/2012 prevalează, fiind norme speciale, derogatorii de la cele generale din Codul civil, și trebuie aplicate în mod prioritar pentru determinarea subiectului responsabil și a condițiilor de acordare a compensației tarifare.

Or, reieșind din natura distinctă a compensațiilor tarifare reglementate prin Hotărârea Guvernului nr. 836/2012, subiectul pasiv al obligației de plată în această materie nu poate fi extins dincolo de operatorul aerian, întrucât reglementarea specială nu lasă loc de interpretări contrare.

Prin urmare, instanța de fond greșit a dispus încasarea în mod solidar de la SRL „System Capital Management” în beneficiul lui Ștefîrța Dumitru, Ștefîrța Elena, ***** a sumei de 3 000 de euro, sau echivalentul în valută națională conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii cu titlu de despăgubiri pentru anularea zborului/întârzierea prelungită a zborului, motiv pentru care va casa hotărârea în partea aceasta și va emite o nouă hotărâre prin care va respinge cererea de chemare în judecată depusă de Ștefîrța Dumitru și Ștefîrța Elena, în nume propriu și în interesele copiilor minori împotriva SRL „System Capital Management” cu privire la încasarea în mod solidar a despăgubirilor pentru anularea zborului, întârzierea prelungită a zborului. În rest, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 6 septembrie 2024.

Cu referire la pretenția intimaților – reclamanți din acțiune privind încasarea de la SRL „System Capital Management” în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 15 000 de lei, Colegiul judiciar reține că și aceasta urmează a fi respinsă, având în vedere că pretenția principală privind încasarea despăgubirilor pentru anularea zborului a fost respinsă ca neîntemeiată. Astfel, cererea de acordare a prejudiciului moral va avea aceeași soartă, întrucât nu există temeiuri legale care să justifice acordarea unei despăgubiri pentru prejudiciul moral în absența unei cauze valide care să fi generat acest prejudiciu.

Din aceste motive, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a admite apelul, cu casarea parțială a hotărârii primei instanțe, în partea încasării în mod solidar de la SRL „System Capital Management” în beneficiul reclamanților a despăgubirilor pentru anularea zborului/întârzierea prelungită a zborului și a reparării prejudiciului moral, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, de respingere a acțiunii formulate de reclamanți împotriva SRL „System Capital Management” sub aspectele sus-enunțate.

Colegiul judiciar constată că, decizia instanței de apel în privința SRL „System Capital Management” nu va afecta în niciun mod soluția adoptată pentru SRL „Canonic Tur”, având în vedere că aceasta din urmă nu a contestat hotărârea și nu face obiectul apelului.

În ceea ce privește pretenția SRL „System Capital Management” referitoare la încasarea în mod solidar de la Ștefîrța Dumitru și Ștefîrța Elena a cheltuielilor de asistență juridică în valoare de 4 000 de lei, conform facturii fiscale seria/nr. *****din 30 septembrie 2024, aceasta urmează a fi admisă, având în vedere următoarele.

În conformitate cu art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru și cheltuielile de judecare a cauzei.

Totodată, conform art. 90 lit. i) Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistenţă juridică.

Colegiul judiciar consideră oportun de a reitera la caz şi prevederile art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, potrivit cărora instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Iar, conform art. 96 alin. (1) și (1^1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Colegiul judiciar subliniază că, pe parcursul soluționării cauzei civile, apelanta SRL „System Capital Management” a fost reprezentată de avocatul Denis Staruș, iar pentru serviciile prestate, aceasta a achitat suma de 4 000 de lei pentru asistența juridică oferită în instanța de apel, sumă confirmată prin factura fiscală seria WH nr. 4734083 din 30 septembrie 2024. (f.d. 90)

În acest context, având în vedere dispozițiile art. 96 alin. (1)-(1^1) Cod de procedură civilă, instanța de apel consideră întemeiată cererea avocatului Denis Staruș, reprezentant al apelantei SRL „System Capital Management”, de a încasa în mod solidar de la Ștefîrța Dumitru și Ștefîrța Elena a cheltuielilor de asistență juridică în valoare de 4 000 de lei, conform facturii menționate.

Or, onorariul în sumă de 4 000 de lei dispus spre încasare nu poate fi considerat exagerat, întrucât corespunde criteriului de rezonabilitate. Astfel, acest onorariu urmează a fi compensat integral și în mod solidar de la Ștefîrța Dumitru și Ștefîrța Elena, cu atât mai mult că avocatul Denis Staruș a reprezentat interesele apelantei SRL „System Capital Management” începând din luna septembrie 2024 și a întocmit o serie de acțiuni procesuale necesare pentru soluționarea cauzei, prin urmare, costurile și cheltuielile suportate au fost justificate, efectiv angajate și rezonabile în raport cu complexitatea procesului.

Referitor la pretenția SRL „System Capital Management” privind încasarea cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat pentru cererea de apel, în sumă de 2 164,83 de lei, aceasta urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, având în vedere că intimații-reclamanți beneficiază de scutirea de la plata taxei de stat, în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile, întrucât aceștia sunt considerați consumatori în contextul litigiului de față.

În aceste condiții, nu există temei legal pentru a impune în mod obligatoriu încasarea taxei de stat de la reclamanți, scutirea acordată pe baza statutului lor de consumatori prevalând asupra cerințelor referitoare la plata acestei taxe. Prin

urmare, cerința apelantului de a încasa taxa de stat nu poate fi acceptată, întrucât aceasta contravine reglementărilor care protejează drepturile consumatorilor.

În conformitate cu art. 385 lit. c), 389 și 390 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

D E C I D E:

Se admite cererea de apel declarată de SRL ,,System Capital Management", reprezentată de avocatul Denis Staruș.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 6 septembrie 2024, *în partea încasării în mod solidar* de la SRL ,,System Capital Management" în beneficiul lui Ștefîrța Dumitru, Elena Ștefîrța, ***** sumele a câte 250 de euro pentru fiecare, sau echivalentul în valută națională conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii cu titlu de compensare pentru anularea zborului F5 5441 preconizat pentru 10 iunie 2023, ora 07:10 și amânat pentru 10 iunie 2023, ora 20:30 pe ruta Chișinău-Bodrum; a câte 250 de euro pentru fiecare, sau echivalentul în valută națională conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii cu titlu de compensare pentru întârzierea prelungită a zborului F5 5441 preconizat pentru 10 iunie 2023, ora 20:30 și amânat pentru 11 iunie 2023, ora 00:00 pe ruta Chișinău-Bodrum; a câte 250 de euro pentru fiecare, sau echivalentul în valută națională conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii cu titlu de compensare pentru anularea zborului F5 5441 preconizat pentru 11 iunie 2023, ora 00:00 și amânat pentru 11 iunie 2023, ora 11:30 pe ruta Chișinău-Bodrum, iar în total suma de 3 000 (trei mii) de euro, sau echivalentul în valută națională conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii cu titlu de despăgubiri, precum și a sumei de 15 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral, *și în această parte se adoptă o nouă hotărâre prin care:*

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Ștefîrța Dumitru și Elena Ștefîrța, în nume propriu și în interesele copiilor minori, ***** împotriva SRL ,,System Capital Management" cu privire la încasarea în mod solidar a despăgubirilor pentru anularea zborului, întârzierea prelungită a zborului și repararea prejudiciului moral.

Se admite în parte pretenția SRL ,,System Capital Management", reprezentată de avocatul Denis Staruș cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată suportate la examinarea cauzei în ordine de apel.

Se încasează în mod solidar de la Ștefîrța Dumitru, *****și Elena Ștefîrța, ***** în beneficiul SRL ,,System Capital Management", cod fiscal *****, cu sediul în mun. ***** cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4 000 (patru mii) de lei, conform facturii fiscale seria/nr. *****din 30 septembrie 2024.

În rest, pretenția SRL ,,System Capital Management”, reprezentată de avocatul Denis Staruș cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, sub forma taxei de stat, pentru cererea de apel în mărime de 2 164,83 (două mii una sută șaizeci și patru,83) de lei se respinge, ca neîntemeiată.

În rest, hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 6 septembrie 2024, se menține.

Decizia nu se supune recursului, este definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Preşedintele completului,
judecătorul Ana Panov

Judecătorii Lucia Bagrin

Diana Corlăteanu